

Piotr Kwiatek

Konferencja naukowa "Wiara i psychologia pozytywna"
zorganizowana przez ośrodek edukacyjny Geelong Grammar School
: (Geelong - Australia, 27 lipca 2010)

Seminare. Poszukiwania naukowe 30, 302-304

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

pieniężną w wysokości 4.000 złotych. Nagrodę wręczył Przewodniczący Kolegium Kapituły, ks. dr hab. H. Stawniak SDB.

Gratulując Laureatowi tegorocznej edycji *Nagrody im. ks. prof. A. Duraka* tego wyjątkowego wyróżnienia, życzymy Mu dalszego rozwoju i kolejnych sukcesów naukowych. Pomysłodawcom i organizatorom *Nagrody* życzyć należy wytrwałości w promowaniu rozwoju nauki i większego zainteresowania ośrodków naukowych w Polsce dla tak szlachetnej idei. Być może *Nagroda im. ks. prof. A. Duraka*, funkcjonując od 2011 r. w strukturach Towarzystwa Naukowego Franciszka Salezego, będzie bardziej zauważalna w środowisku naukowym i łatwiej będzie zadbać o jej promocję.

ks. Krzysztof Niegowski SDB
UKSW – Warszawa

KONFERENCJA NAUKOWA
WIARA I PSYCHOLOGIA POZYTYWNA
ZORGANIZOWANA PRZEZ OŚRODEK EDUKACYJNY GEELONG GRAMMAR SCHOOL
(Geelong – Australia, 27 lipca 2010)

We wtorek 27 lipca 2010 roku odbyła się pierwsza Konferencja Naukowa na temat wiary i psychologii pozytywnej. Uczestniczyło w niej blisko 100 osób z różnych środowisk: wychowawcy, nauczyciele, psychologowie i duszpasterze. W skrócie, uczestniczyli w niej ludzie, którym zależy na dobrostanie człowieka i ci, którzy wierzą, że poza nauką i tym, co empiryczne i weryfikowalne, istnieje coś więcej. Gospodarzem tej jednodniowej konferencji był ośrodek edukacji Geelong Grammar School oddalony ok. 70 kilometrów na południe od Melbourne. Innymi ważnymi współorganizatorami były takie ośrodki, jak: Anglikańskie Stowarzyszenie Kapelanów, Wiktoriańskie Stowarzyszenie Edukacji Religijnej, Anglikańska Diecezja w Melbourne.

Chociaż sama idea zwrócenia się w stronę pozytywnych stron doświadczenia ludzkiego nie jest czymś nowym w psychologii, a tym bardziej w pedagogice wychowawczej, to jednak kontekst, w jakim ona się dziś rozwija, i istotny wkład badań naukowych uwzględniających metodologię oraz praktyczne aplikacje sprawiają, że psychologia pozytywna rozwija się coraz szybciej na całym świecie. Obok badaczy akademickich, psychologów, psychoterapeutów, wspomnianym kierunkiem interesują się wychowawcy, politycy, świat biznesu, sportowcy oraz duszpasterze. Ta ostatnia grupa stawia dopiero pierwsze kroki, czego konferencja w Geelong w Australii jest najlepszym przykładem. Jednym z podstawowych celów konferencji było zainicjowanie dialogu interdyscyplinarnego pomiędzy wiarą a psychologią pozytywną, innymi słowy – ukazanie pewnego pomostu nie tylko teoretycznego, ale także praktycznego pomiędzy tym, co określamy mianem wiary, a nauką szukającą zrozumienia.

Psychologia pozytywna zaczęła się rozwijać pod koniec lat 90. w Stanach Zjednoczonych (Filadelfia) jako odpowiedź na potrzebę przywrócenia pełnej misji psychologii naukowej. Psychologia jako nauka o człowieku i jego zachowaniu zwłaszcza po II wojnie światowej utraciła bowiem kontakt z pozytywnymi wymiarami ludzkiego doświadczenia na rzecz troski i naprawy tego, co w nim nie funkcjonuje. Tematy takie, jak mądrość, odwaga, uprzejmość, sprawiedliwość, przebaczenie czy wdzięczność prawie całkowicie były pomijane w poszukiwaniach naukowych na rzecz innych zjawisk, takich jak agresja, przemoc, trauma, depresja, nerwice, stres itd. Mówiąc w skrócie, psychologia poświęciła się diagnozowaniu i leczeniu patologii, a nie temu, co człowieka wzmacnia, nadaje polotu i sprawia, że jest szczęśliwy. Toteż jednym z głównych celów niedawno powstałego nurtu w psychologii jest przywrócenie balansu w zainteresowaniu naukowym całym człowiekiem.

Konferencja rozpoczęła się krótką modlitwą w kaplicy, której przewodniczył biskup północno-zachodniej części anglikańskiej diecezji Melbourne, Jego Ekscelencja John Noble. Następnie wszyscy zgromadzili się w auli konferencyjnej, gdzie mowę powitalną wygłosił dyrektor unikato-

wej szkoły w Geelong, pan Stephan Meek. Unikatowej, ponieważ ośrodek ten jako pierwszy na świecie podjął próbę całościowej synchronizacji myśli psychologii pozytywnej z konkretnym systemem wychowawczym. Barwnym i czytelnym wprowadzeniem w świat edukacji pozytywnej oraz całego sympozjum była prezentacja zaproponowana przez Justina Robinsona, dyrektora działu pozytywnej edukacji w GGS, pt. *Przegląd edukacji pozytywnej w kontekście doświadczenia szkoły w Geelong*. Przypomniwał wyraźnie, że cele pozytywnej edukacji są promocją dobrostanu uczniów poprzez pracę w zakresie rozwoju emocji pozytywnych, zaangażowania w cnoty i kształtowanie silnego charakteru oraz przeżywanie tych wartości w głębszym sensie w lokalnej wspólnotie.

Po powitaniach i wprowadzeniu rozpoczęła się część zasadnicza konferencji, którą rozpoczął referat miejscowego kapelana dr. Hugh Kempstera pod tytułem *Teologiczne refleksje nad nauką psychologii pozytywnej*. Autor w interesujący sposób ukazał zbieżność klasyfikacji cnót według św. Tomasza z Akwinu oraz według prekursorów psychologii pozytywnej M. Seligmana i C. Petersona zaprezentowanej w podręczniku *Character Strengths and Virtues: A Handbook and Classification*. Ponadto, wspomniął o mistykach, których myśl może być dobrą przestrzenią dialogu pomiędzy wiarą a psychologią pozytywną z racji doświadczenia miłości względem Boga, drugiego człowieka i siebie samego.

Po wspomnianym wykładzie zaproponowano uczestnikom wybór jednego z trzech warsztatów tematycznych. Pierwszy dotyczył zagadnień związanych z duszpasterstwem: *Przebaczenie i działania pastoralne*. Drugi nawiązywał do edukacji: *10 lat nauczania programu edukacji pozytywnej*. Trzeci odpowiadał na potrzeby kapelanów: *Psychologia pozytywna, kapelaństwo oraz edukacja religijna*. Prace w grupach zakończyły poranny blok zajęć.

Po krótkiej przerwie obiadowej rozpoczęła się popołudniowa część programu, którą dr Craig Hassed zainicjował wykładem zatytułowanym *Świadomość, medytacja i nauka o umyśle*. Jego referat nie tylko dostarczył imponującej wiedzy na temat świadomości i jej związku z dobrostanem i zdrowiem człowieka, ale również wprowadził słuchaczy w doświadczenie medytacji (*mindfulness*), które potwierdzało treść jego konferencji o ważności życia w harmonii, pokoju oraz świadomym kontakcie z sobą samym. Analogicznie do przedpołudniowego bloku, po konferencji dr. Craiga, ponownie można było wybrać jeden z trzech różnych warsztatów. 1. Duszpasterstwo/duchowość – *Realizacja programów dobrostanu w szkole*; 2. Nauczanie/duszpasterstwo – *Zdolność budowania przywództwa z perspektywy ludzkich zalet (silnych cech)*; 3. Kapelaństwo – *Pilotażowy program psychologii pozytywnej dla duszpasterzy*.

Miłą niespodzianką był nieujęty w programie wykład profesora dr. Jamesa Pawelskiego z Uniwersytetu w Pensylwanii na temat *Promowania psychologii pozytywnej poprzez nauki humanistyczne*. W nowatorski sposób pokazał on, co ma wspólnego matematyka, teatr, historia czy literatura z psychologią pozytywną oraz jak można – przez tego typu szkolne przedmioty – promować pozytywny rozwój u studentów. Profesor James Pawelski, jako aktualny dyrektor MAPP [Master of Applied Positive Psychology] i jeden z najbliższych współpracowników prof. Marina Seligmana, miał okazję wielokrotnie podczas trwania sympozjum dzielić się z jego uczestnikami szerokim spojrzeniem na psychologię pozytywną oraz jej aktualnymi wyzwaniem.

Konferencja „uchyliła drzwi” do bardzo istotnego spotkania interdyscyplinarnego między wiarą a psychologią pozytywną. Z jednej strony, co prawda, „tylko uchyliła”, ponieważ pokazała dalekie horyzonty i wielkie możliwości dla badaczy interesujących się tym zagadnieniem, ale z drugiej, „aż uchyliła”, ponieważ bez wątpienia publicznie jako pierwsza podjęła ten temat. Kiedy więc patrzemy na młodość psychologii pozytywnej jako dyscypliny naukowej, to nie dziwi fakt, że w tym zakresie wciąż brakuje teoretycznych badań i praktycznych modeli, ale patrząc na tempo rozwijania się tej nauki, można spodziewać się szybkich zmian w tym zakresie. Stąd, w podsumowaniu konferencji, którą prowadził dr James Pawelski, jednogłośnie wybrzmiała potrzeba dalszego rozwijania dialogu interdyscyplinarnego między psychologią pozytywną a wiarą oraz organizacji dalszych konferencji poświęconych temu tematowi.

Miejsce konferencji, choć dalekie nie tylko dla Europejczyków, zostało wybrane nie bez powodu. Australia bowiem jest jednym z silniejszych i aktywniejszych ośrodków psychologii pozytywnej na świecie, a na poziomie praktycznym – jedynym, który globalnie realizuje postulaty edukacji pozytywnej. Odwaga i nowatorstwo tego ośrodka szkolnego na nowo dały się zauważyć w zaproponowaniu oryginalnego i przyszłościowego tematu dotyczącego relacji wiary i psychologii pozytywnej.

O. Piotr Kwiatek OFM Cap
Filadelfia, USA

MIĘDZYKONFERENCJA POLONIJNA
„DUSZPASTERSTWO MIGRANTÓW – DUSZPASTERSTWEM RODZIN”
(Poznań, 12 października 2010 r.)

Problematyka duszpasterstwa rodzin przebywających na emigracji była głównym tematem Międzynarodowej Konferencji Polonijnej, zorganizowanej w dniu 12 października 2010 roku przez Instytut Duszpasterstwa Emigracyjnego oraz Ruch Apostolatu Emigracyjnego w Poznaniu, a także Ośrodek Badań nad Polonią i Duszpasterstwem Polonijnym Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, w siedzibie Domu Głównego Towarzystwa Chrystusowego w Poznaniu. Patronat medialny nad konferencją objął Tygodnik Katolicki „Niedziela”, „Magazyn Familia” – miesięcznik współczesnej rodziny, Miesięcznik biblijno-liturgiczny „Msza Święta”, Wydawnictwo „Hlondianum”, „Radio Rodzina” Diecezji Kaliskiej oraz stowarzyszenie „Małopolskie Forum Współpracy z Polonią”. Uczestnicy konferencji reprezentowali duszpasterstwa emigracji polskiej z takich krajów, jak Hiszpania, Włochy, Dania, Szwecja, Niemcy, Irlandia, Polska i Brazylia. Z okazji konferencji, Papieska Rada ds. Migrantów i Podróżujących skierowała do zebranych na konferencji m.in. następujące słowa: „Rodzina migranta powinna być przekształcona w efektywny czynnik ewangelizacji i konsolidacji wartości chrześcijańskich ubogacający nie tylko działanie duszpasterskie i charytatywne Kościoła, ale także czyniący rodzinę miejscem ewangelizacji. (...) Kościół pragnie być tam, gdzie są migranci, aby dzielić z nimi radości i nadzieje, jak również smutki i cierpienia migracji”.

Konferencja rozpoczęła się Mszą św. koncelebrowaną pod przewodnictwem J.E. Ks. Bpa Wojciecha Polaka, Delegata Episkopatu Polski ds. Duszpasterstwa Emigracji Polskiej, który w homilii poruszył zagadnienie potrzeby wzajemnej solidarności z Polakami, którzy przebywają na emigracji i z tymi, których bliscy zdecydowali się na wyjazd za granicę. Zwrócił także uwagę na potrzebę dużej wrażliwości i zrozumienia przy pochylaniu się nad faktem decyzji o opuszczeniu własnego kraju oraz konieczności poszukiwania wciąż nowych, adekwatnych do sytuacji metod towarzyszenia w nowych warunkach, ale też zapewnienia duszpasterstwa zgodnego z istniejącymi już w danym miejscu praktykami.

Część roboczą rozpoczęto od powitania, które skierował do zgromadzonych Ks. Wiesław Wójcik TChr – Dyrektor Instytutu Duszpasterstwa Emigracyjnego i Krajowy Moderator Ruchu Apostolatu Emigracyjnego. Nawiązując do słów Jana Pawła II, powtarzanych często w orędziach na Światowe Dni Migranta i Uchodźcy, że „(...) rodziny emigrantów powinny znaleźć wszędzie w Kościele swą ojczyznę oraz właściwe duszpasterstwo”, postawił zgromadzonym robocze, fundamentalne pytanie: jak prowadzić dzisiaj duszpasterstwo nie tylko dla przybyłych, ale wśród tych i z tymi, którzy zostali oderwani od swoich korzeni?

Podczas Konferencji zaprezentowane zostały następujące wystąpienia: ks. dra Andrzej Pryby MSF (Poznań, UAM) – „Duszpasterstwo rodzin podstawowym zadaniem Kościoła”; dra Czesława Ryszki (Warszawa, Senator RP, publicysta) – „Rodzina w prawie polskim oraz Unii Europejskiej”; ks. prof. dra hab. Wojciecha Necela TChr (Warszawa, UKSW) – „W poszukiwaniu duszpasterskiej definicji migranta”. Po południu można było wysłuchać następujących wystąpień: ks. Sławomira